

Maltese Literature Group Inc. Grupp Letteratura Maltija Ink.

Incorporation No. A8686H

Kull korrispondenza għandha tintbagħat lis-Segretarju f'dan l-indirizz:
MLG, 477 Royal Parade, Parkville, Victoria 3052

FOLJU T'AHBARIJJIET
Numru 200 :: JANNAR 2013

Editor: Paul Vella
paul.vella44@gmail.com

*Il-President u l-Kumitat tal-Grupp Letteratura Maltija tal-Victoria jixtiequ
lill-membri kollha u l-familji tagħhom u lill-qarrejja tal-Folju tagħna*

Sena Ġdida mimlija saħħa, risq, barka u sliem!

Bhalma qed taraw, dan ix-xahar wasalna għall-**200 edizzjoni** ta' dan il-Folju għalkemm mhux dejjem fuq dan il-format preżenti. Nixtieq niringrazzja lil dawk li tawni l-għajjnuna tagħhom fil-passat u fil-preżent.

IL-LAQGĦA TAL-MEMBRI LI TMISS

Il-laqgħa li tmiss, bħas-soltu, se tkun l-aħħar Ġimgha tax-xahar, jiġifieri nhar il-Ġimgha, **25 ta' Jannar, 2013** fiċ-Ċentru Malti ta' Parkville, fis-7.30 pm. Il-membri kollha mistiedna li jgħibu xi xogħol biex jinqara f'din il-lejla. Jekk jogħġbokom ippruvaw li tkunu hemm fil-hin. Nixtiequ naraw aktar membri jattendu għal dawn il-laqgħat, għalhekk hajru lill-membri tal-familja u lil hbiebkom biex jiġu u jsiru membri.

MIŻATA TA' SHUBIJA

Il-miżata ta' shubija issa qed tiffallas fl-1 ta' Jannar ta' kull sena minn kulhadd. Dan ifisser li l-miżata issa tiffallas minn Jannar sa Diċembru. Dawk li għadhom ma hallsuhiex huma mitluba jagħmlu dan fil-laqgħa li tmiss u jaraw lil Ray Anastasi. Grazzi. Il-miżata għadha \$10 kull familja.

SUĊĊESSI TA' MANWEL CASSAR

Dan l-aħħar il-membru tagħna, Manwel Cassar, kellu żewġ suċċessi oħra fl-oqsma li jhobb: il-poezija u l-pittura. Fil-konkors għall-aħjar hajku mniedi mis-South Yarra Libraries (li jkopru għadd ta' subborgi), rebaħ l-ewwel premju. Fil-wirja tal-Contemporary Art Society, Manwel gie t-tieni bi kwadru taż-żejt fuq ittila, 100 x 120 cm (mhux zghir!) li juri l-Imnajdra wara zjara li għamel lil Malta. Manwel nefaq ir-rebħ fuq kotba u fuq materjal tal-arti u issa għandu biżżejjed għal żmien twil.

ITTRI LI NIRĊIEVU MILL-QARREJJA . . .

Paul,
Grazzi bħal dejjem għal din il-harġa tal-Folju. Nifirhilkom u nammirakom għall-imhabba li għandkom għall-Ilsien Malti. L-Isbaħ Xewqat għal Milied Hieni u Sena Ġdida Mimlija Risq, Saħħa u Barka lilek u lill-gheżież kollha tagħkom. Tislijiet
Ray u l-Familja.

Għaziż Paul,
Kemmi kellu artikli tajbin il-Folju tax-xahar tal-Milied. Niehu l-okkażjoni sabiex nawgura suċċess lill-kumitat kollu, għall-hidma li tagħmlu b'risq il-Malti. Ħadt pjaċir naqra dwar il-ktieb li ħareġ mill-għalliema Fiona, in-neputija tiegħek, Dak il-ktieb rajtu fil-Fiera tal-Kotba li saret f'Novembru u ngħid li huwa fost dawk il-pubblikazzjonijiet godda li għandu jintlaq' tajjeb, għaliex tassew huwa għodda bżonnjuża, speċjalment għall-istudenti li qed iħejju għall-eżami tas-SEC fil-Malti.
Ridit ngħidlek haġa oħra, din id-darba dwar dak l-artiklu fl-antologija

ja li hemm dwarha, dik ta' Schembri u Grima. Hemm sentenza li tgħid li dan huwa l-ewwel xogħol ta' Justin. Jien nahseb li dan huwa l-istess persuna li kien ha sehem fl-antologija 'Fjammi' li fiha kien hemm xogħlijiet ta' George Schembri (illum qassis), Cristian Muscat, ta' Schembri u tiegħi. Konna għadna s-Sixth Form, imma hija antologija helwa, li għamiltoniha bl-għajjnuna tal-BOV u tal-appoġġ qawwi tal-għalliema li tant emmnu fina. Jgħaddi ż-żmien u kif jiġri bosta drabi, kulhadd jiġbed ftoroq diversi u b'xorti hażina jintilef il-kuntatt. Ikollu ngħid li dan huwa l-istess persuna, sakemm ma jeżistix iehor, għax kolloxx jista' jkun, imma fil-kamp tal-Malti, ma tantx għadna persuni ddublikati!

Paul, niżżik hajr li dejjem iżżommna aġġornati. Avolja ninsabu bogħod ġeografikament, fil-Malti s-saħħa tagħna u hu jzommna viċin fl-ispirtu.

Nawgura lilek u lil ta' madwarek il-festi t-tajba, saħħa, paċi u risq. Dejjem tiegħek,

Amanda Busuttill

IR-REPUBBLIKA TALJANA TONORA LIL OLIVER FRIGGIERI

Il-Professor Oliver Friggieri ingħata l-Onorificenza Al Merito della Repubblica Italiana għar-riċerka twila tiegħu dwar ir-relazzjonijiet kulturali bejn Malta u l-Italja. L-Onorificenza ingħatat mill-Ambaxxatur tal-Italja f'Malta, Luigi Marras, f'isem il-President tar-Repubblika Taljana, Giorgio Napolitano waqt ċerimonja li saret fl-Istitut Kulturali Taljan fil-Belt. Il-preżentazzjoni saret taħt il-patroċinju tal-President ta' Malta, George Abela. Preżenti wkoll kien hemm il-Presidenti Emeriti, Eddie Fenech Adami u Ugo Mifsud Bonnici u mistednin distinti oħra.

Prof. Oliver Friggieri jirċievi l-midalja minn Luigi Marras

L-Ambaxxatur Marras qal li din iċ-ċerimonja qed issir fil-jum li fih kien inawguratur il-Monument ta' Dante li jinsab fil-Furjana, il-post li minnu ġejja il-familja ta' Oliver Friggieri. Luigi Marras fahhar il-hidma tal-Professor Oliver Friggieri fil-qasam tal-letteratura u fir-riċerka letterarja b'rabta bejn Malta u l-Italja. Fid-diskors tiegħu, Oliver Friggieri qal li huwa jhoss sentiment ta' stima u ta' ringrazzjament lejn il-Gvern Taljan għal dan ir-rikonoxximent. Hu fisser ir-rabta letterarja u lingwistika li hemm bejn Malta u l-Italja u l-influwenza li l-lingwa u l-kultura Taljana kellha f'pajjiżna. Hu qal li Malta u l-Italja baqgħu jikkooperaw, partikularment wara li Malta wkoll saret membru tal-Unjoni Ewropea.

L-onorificenza ingħatat b'rikonoxximent lill-Prof. Oliver Friggieri għan-numru kbir ta' studji li ppubblikaw dwar il-kultura Taljana f'Malta f'hafna kotba u rivisti internazzjonali fl-Italja u f'diversi pajjiżi oħra. Fost dawn insibu l-pubblikazzjonijiet tiegħu li jinkludu ż-żewġ volumi La Cultura Italiana a Malta (Firenze, 1978) u Storia della Letteratura Maltese (Milazzo, 1986). Oliver Friggieri tweeked il-Furjana fl-1947 u hu l-awtur ta' numru kbir ta' kotba ippubblikati f'Malta u f'diversi pajjiżi barranin. Ir-rumanzi, in-novelli u l-poeziji tiegħu kienu maqlubin f'diversi lingwi.

Jiena kelli x-xorti nintervistah fit-tul għall-programm tiegħi fuq 3ZZZ l-aħħar darba li konna Malta.

Dr JOE ABELA — *Hajjietu f'Hidmietu* (Kitba ta' Joe Axiaq)

Dan l-aħħar Joe Axiaq ippublika ktejjeb fuq Dr Joe Abela. Naħseb kulhadd jiftakar lil Dr Abela li għamel tant xogħol biex iżomm hajja il-lingwa Maltija fl-Awstralja. Dr Abela tweeked f'Haz-Żabbar fl-1931 u emigra lejn l-Awstralja fl-1952. Fil-ktieb ta' Joe Axiaq insibu l-ewwelnett profil qasir li jiġbor fih il-hajja ta' Dr Abela, kif meta wasal intefa' b'ruhu u gismu biex iwaqqaf is-Socjeta tad-Dutrina Nisranija (aktar magħrufa bħala MUSEUM), u wara mbagħad studja għal saċerdot fl-universita' ta' Louvain (Belgium). Meta ġie lura sar lecturer fl-universita' ta' Monash. Ahna lil Dr Abela nafuh l-aktar bħala wieħed li daħhal l-istudju tal-Malti f'livell terzjarju (Phillip Institute), u li waqqaf il-Maltese Literature Group. Nafuh ukoll bħala pijunier tax-xandir tal-Malti fuq ir-radju, l-ewwel fuq 3ZZ u wara fuq ir-radju 3EA. Nafuh ukoll bħala kittieb ta' poeziji u proża.

Dawn u dettalji oħra insibuhom fil-ktieb ta' Joe Axiaq. F'dan il-ktieb insibu ukoll informazzjoni dwar il-hajja tiegħu bħala tifel, hajtu fl-ewwel snin f'Melbourne, l-attivitajiet tiegħu bħala saċerdot, kif ukoll id-dif-kultajiet li ltaqa' magħhom wara li halla s-saċerdozju, l-involviment tiegħu fit-tagħlim tal-Malti, it-twaqqif tal-Maltese Literature Group, kif ukoll l-involviment tiegħu fir-radju etniku. Dr Abela halliena wara marda twila li ġagħlitu jitlaq minn Melbourne għal Newcastle biex igawdi l-klima ta' dak il-post. Miet fil-15 ta' Marzu, 1991, ta' eta' żgħira ta' 60 sena. Hemm hsieb li l-ktieb jiġi llanċjat aktar tard. Aktar dettalji f'harga oħra. Il-preparazzjoni għall-Istampa ta' dan il-ktieb sar mill-Prof. Maurice Cauchi, President tal-Kunsill Malti tal-Victoria. Il-Prof. Cauchi kien ra l-artikli li Joe Axiaq ippublika fil-Maltese Herald u xtaq li jara dawn ippubblikati fi ktieb. Meta kkuntattja lil Joe Axiaq u l-Grupp Letteratura Maltija tal-Victoria, ix-xewqa tiegħu saret realta'. Dawk li jixtiequ kopja ta' dan il-ktieb bil-prezz ta' \$4 (\$5 bil-posta), għandhom jirrikorru għand il-Maltese Literature Group, 477 Royal Parade, Parkville, Victoria 3052. *Fir-ritratt, is-Segretarja tal-Grupp Letteratura Maltija, is-Sinjura Rosemary Attard, tidher qed tippreżenta l-ewwel kopja lill-awtur, is-Sur Joe Axiaq.*

Department of
Premier and Cabinet

OFFICE OF
MULTICULTURAL
AFFAIRS AND
CITIZENSHIP

*Proudly supported by the
Office of Multicultural Affairs
and Citizenship*

BANK OF VALLETTA p.l.c.

Uffiċċju Rappreżentattiv:

16 Watt Street, Sunshine 3020

Telephone: 9311-3222

IL-FESTIN TAL-MILIED SUĊĊESS KBIR

Il-Grupp Letteratura Maltija tal-Victoria kellhom il-Festin tal-Milied għall-membri tagħhom nhar il-Hadd, 9 ta' Diċembru. Dan inżamm fuq il-proprjeta` tal-membri u ħbieb tagħhom, Frank u Draga Bonett, f'`Bulla. Madwar 45 kienu preżenti u ħadu gost jiltaqgħu flimkien. Fostna, bħala mistieden speċjali, kellna lill-Konslu Ġenerali ta' Malta fil-Victoria, is-Sur Charles Mifsud.

It-tisjir tal-laħam u z-zalzett kontinentali kien f'idejn Joe Lofaro u Charles Attard filwaqt li l-membri nisa ħadu ħsieb li lestew is-*salads* u jqassmu l-ikel lil dawk li attendew.

Inbid abjad u aħmar u xorb minerali kien provdut il-ġurnata kollha.

Bħas-soltu kellna wkoll xi mużiċisti li tawna ħafna mużika Maltija li tat gost lil kulhadd. Kellna lil Joe Gauci u Fredu "Fra" Cachia fuq il-kitarri, Alfie Xuereb fuq is-*synthesiser* filwaqt li Joe Camilleri kien fuq il-*percussion*.

Il-membri Ġużi Camilleri ħa ħsieb iġib is-sett tal-boċċi miegħu u kienu ħafna li ħadu sehem f'dan il-logħob.

Wara li kulhadd kiel u xorob u waqaf id-daqq, il-membri inġabru flimkien u qagħdu bilqiegħda u beda l-qari ta' poeżiji. Aktar tard Frank u Draga Bonett ġew ippreżentati b'rigal żgħir bħala apprezzament li laqgħuna fuq il-proprjeta` tagħhom.

Ħadna ħafna gost naraw fostna ħafna tfal li ġew man-nanniet tagħhom; għamlu ors kbir minn din il-ġurnata, jilagħbu maż-żwiemel u mat-tlitt iklieb, *Diesel*, *Amber* u *Molly*. It-tfal dejjem iġibu ferħ kull fejn ikunu.

Grazzi lill-membri Salvina u Paul Vella li ħadu ħsieb ix-xiri ta' kollox għal dan il-festin u lil dawk kollha li għenu b'mod jew ieħor biex dan il-festin ikun tas-suċċess li kien. Bħal kull sena, dan il-festin kien provdut bla ebda ħlas għall-membri kollha.

Il-Kumitat u l-membri jirringrazzjaw lil Frank u Draga Bonett li ta' kull sena jilqgħuna għandhom.

